

Prizor prvi

Potres u Zagrebu. Ljudi se iseljavaju iz srušenih i teško oštećenih kuća. Bolnice na Šalati, velike zgrade građene 1928. i 1930., iseljene kao neupotrebive, glavna zgrada Klinike za dječje bolesti u Klaićevoj, građena 1909., iseljena zbog oštećenja, teško stradala bolnica u Petrovoj, izgrađena 1920., iseljena, bolnica na Jordanovcu, .. Šteta samo na zdravstvenim ustanovama u Zagrebu procijenjena na milijardu kuna.

U Hrvatskoj uvedena stroga ograničenja zbog epidemije COVID-19.

Potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević: „Odgada se nabava borbenih aviona zbog krize uzrokovane koronom. O tome će se razgovarati nakon što prođe pandemija, kad gospodarska situacija bude bolja.“

Prizor drugi

Ljetno opuštanje, poslije izjava o pobjedi nad COVID-19, završilo je i broj bolesnika zaraženih sa SARS-CoV-2 eksponencijalno raste.

Liječnici, sestre, bolničari, .. javno protestiraju pred KB Dubrava jer su uvjeti takvi da ni novopridošlim bolesnicima od COVID-19, ni svojim redovnim pacijentima nisu u stanju pružiti adekvatnu pomoć.

Šest liječničkih organizacija šalje pismo Vladi u kojem upozoravaju da je zdravstveni sustav u Hrvatskoj pred slomom i traže uvođenje strogih epidemioloških mjera.

Zagrebačka „Arena“, izgrađena 2008. za utakmice i koncerte, uređuje se za prihvata bolesnika od COVID-19.

Preko puta „Arene“ stoje betonske konstrukcije nečega što se trebalo zvati „Sveučilišna bolnica“ i čija je izgradnja počela 1985. Građena je kao najveći klinički centar u Hrvatskoj, otporna na potrese od 9 Richtera, a za njenu izgradnju građani Zagreba odvajali su 1.5% od svojih plaća i mirovina tokom deset godina, od 1982. do 1992. Izgradnja je, 1992., kad se od daljnje izgradnje odustalo, bila dovršena 45%. Danas se taj „betonski spavač“, zarastao u šibljike s desne obale Save, zove „Sveučilišna bolnica u izgradnji u likvidaciji“.

Međuresorno povjerenstvo za nabavu borbenih aviona zaprimilo je četiri ponude za kupnju 12 aviona po cijeni od milijarde do milijarde i pol eura.

Prizor treći

Katastrofalan potres u Petrinji i Sisku. Očajni ljudi stoje ispred svojih srušenih kuća. Plućna bolnica u Petrinji teško oštećena i evakuirana. Od bolnice u Sisku, koja je, kad je izgrađena 1896., bila najmodernija bolnica u Hrvatskoj, ostao je upotrebljiv samo jedan odjel.

Međuresorno povjerenstvo za nabavu borbenih aviona izabralo jednu od četiri ponude i svoj izbor poslalo Vladi. Računa se da je cijena nabave eskadrile od 12 lovačkih aviona tek trećina troška njihovog održavanja.

Smisao i jedna od glavnih dužnost države i državnih institucija je da brinu o sigurnosti građana. Barem u teoriji.

A hrvatski građani jesu ugroženi!

Od epidemije, od prirodnih nepogoda, potresa, poplava, .. Ugroženi su jer se zdravstveni sustav raspada, bolnice se zatvaraju, nove se ne grade, dostupna zdravstvena skrb je sve slabija, a liste čekanja sve duže. Sve više ljudi ugroženo je siromaštvom, a o ugroženosti ljudi koji su ostali bez svojih domova i radnih mjesta da se ne govori.

Odgovorna Vlada odgodila bi izdavanje ogromnih sredstava za naoružanje, tako nužno potrebnih na drugim mjestima, zdravstvu, obnovi od potresa, za neka buduća vremena. Kada se privreda oporavi, kad se štete od 2020. godine saniraju, kad se, racionalnom politikom Vlade, smanje prijetnje koje hrvatske građane ugrožavaju danas. Srećom, među te prijetnje ne spada prijetnja vanjskom vojnom agresijom. Hrvatska je članica EU i NATO, okružena je državama koje su ili članice EU (i NATO) ili su u pregovorima da to postanu.

Borbeni avioni neće ni na koji način povećati ozbiljno ugroženu sigurnost građana, a obnova i izgradnja bolnica, porušenih kuća, radnih mjesta, .. hoće.

Osim toga, moderni lovci su specijalizirano, uglavnom ofenzivno, oružje. Oni mogu preletjeti s kraja na kraj Hrvatske za nekoliko minuta ali, za razliku od helikoptera, ne mogu se upotrebiti za ništa drugo van njihove uske vojne namjene. U doglednoj budućnosti Hrvatskoj ne prijete vanjska agresija, ali je prilično izgledno da će u doglednoj budućnosti i danas najmoderniji lovci biti zastarjeli i zamijenjeni višestruko jeftinijim dronovima.

Pomoć koju su susjedne države spremno pružile poslije potresa na području Petrinje i Siska, značila je za sigurnost u regiji više nego nabava bilo kakvih aviona. Slike konvoja kamiona s građevinskim strojevima koji je odmah krenuo iz Rogaške Slatine prema Petrinji i Sisku, promptna odluka predsjednika Srbije da za štete od potresa u Hrvatskoj Srbija donira milijun eura, građani Beograda koji su došli pred hrvatsko veleposlanstvo izraziti solidarnost s postradalima u Hrvatskoj, kontejneri koji stižu iz BiH, masovno skupljanje pomoći u Crnoj Gori,

.. A pomoć koja stiže iz EU rječitije govori o njenoj važnosti i snažno doprinosi osjećaju zajedništva i pripadnosti.

Pokazalo se da naoružavanje može djelovati i u suprotnom smjeru nego što tvrde političari koji ga zagovaraju. Prema smanjenju, a ne povećanju sigurnosti građana. Primjera je bezbroj. Od čuvene Goeringove poruke njemačkim građanima u doba kad se nacistička Njemačka naoružavala, „Morate izabrati putar ili topove. S topovima ćete biti moćni, od putra samo debeli“. Koliko bi samo sigurnost njemačkih građana bila veća da su izabrali putar. Do trajnog problema američkih građana, koji su to nesigurniji što više oružja kupuju za vlastitu sigurnost.

Ali politike koje, ustrajno i dugotrajno, „kod kuće“ ulažu u zdravstvo, u obrazovanje, u institucije koje brinu za one kojima je pomoć potrebna, a „prema van“ razvijaju dobre odnose sa susjedima, gotovo uvijek vode većoj sigurnosti i svoje zemlje i njenih građana.

*Naslov komedije Jovana Kesara s početka 1970tih.

Autor: Zoran Pusić